

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Myszka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Kwaśniewski

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania A. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu

Apelacyjnego [...] Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 listopada 2009 roku sygn.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 kwietnia 2011 r.,

zażalenia odwołującego się na postanowienie Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 23 września 2010 r.,

oddala zażalenie i przyznaje radcy prawnemu N. M. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o podatek od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 23 września 2010 r. Sąd Apelacyjny – Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił skargę ubezpieczonego A. H. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 24 listopada 2009 r., oddalającym apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu

Okręgowego Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 stycznia 2009 r. oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 maja 2008 r. o odmowie objęcia go ubezpieczeniami społecznymi.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że wprawdzie ubezpieczony wskazał w skardze ustawowe podstawy do wznowienia postępowania z art. 401 pkt 2 k.p.c. i art. 403 § 2 k.p.c., ale w rzeczywistości podstawy te nie występują, co ewidentnie wynika z ich uzasadnienia. Skarżący nie podał na czym dokładnie miałyby polegać pozbawienie go możliwości występowania w celu obrony swych praw i interesów (art. 401 pkt 2 k.p.c.), skoro w procesie, którego wznowienia domagał się, był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, który został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy apelacyjnej. Także dowody z dokumentów, na które powołał się skarżący (art. 403 § 2 k.p.c.), mające potwierdzać podleganie ubezpieczeniom społecznym, tj. zeznania podatkowe za rok 2008, postanowienie Prezydenta Miasta K. z dnia 1 czerwca 2007 r., pisma organu rentowego z dnia 18 kwietnia 2008 r. i 26 lutego 2009 r. oraz „pismo procesowe ZUS z dnia 27 listopada” nie były takimi dowodami, z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Skarżący nie wyjaśnił, dlaczego nie przedłożył tych dokumentów przed Sądem pierwszej instancji lub przed rozprawą apelacyjną i to w takim terminie, aby dotarły przed zamknięciem rozprawy. Tymczasem mając na uwadze tylko daty sporządzenia dokumentów nie było przeszkód do ich wcześniejszego powołania. Świadczyło to o tym, że nie istnieje również druga z powołanych podstaw wznowienia.

Sąd Apelacyjny wskazał na orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym samo sformułowanie podstawy wznowienia postępowania w sposób odpowiadający ustawie, w sytuacji gdy w rzeczywistości one nie występują, uzasadnia odrzucenie skargi mocy art. 410 § 1 k.p.c. Żadna z powołanych przez skarżącego okoliczności nie stanowiła ustawowej podstawy wznowienia postępowania, co uzasadniało odrzucenie skargi.

W zażaleniu ubezpieczony domagał się uchylenia kontestowanego postanowienia, zarzucając mu naruszenie: 1/ art. 403 § 2 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że wnoszący zażalenie „miał możliwość

skorzystania z powołanych w skardze środków dowodowych już na etapie postępowania w sprawie 555/09, co Sąd ustalił wyłącznie w oparciu o daty zamieszczone na przedłożonych wraz ze skargą dokumentach, podczas gdy powyższe nie wynikało z okoliczności przedstawionych w skardze”, 2/ art. 410 § 2 k.p.c. przez jego niezastosowanie „wobec odrzucenia skargi o wznowienie postępowania bez uzyskania stanowiska skarżącego odnośnie istnienia podstaw wznowienia, mających uprawdopodobnić dopuszczalność wniesionej skargi, pomimo powziętych w tym zakresie przez Sąd wątpliwości”.

Zdaniem wnoszącego zażalenie, Sąd Apelacyjny ograniczył badanie okoliczności ujawnienia wskazywanych dowodów jedynie do odniesienia się do dat widniejących na każdym z dokumentów, pomijając „najistotniejszą dla sprawy okoliczność, kiedy to ubezpieczony dowiedział się o istnieniu wskazanych dokumentów i kiedy stało się możliwe ujawnienie ich”. Tymczasem Sąd ten powinien był w oparciu o art. 410 § 2 k.p.c. zażądać stosownych wyjaśnień celem uprawdopodobnienia okoliczności stwierdzających dopuszczalność wznowienia i ustalenia „czy ubezpieczony wiedział o istnieniu ww. dokumentów już w trakcie trwania postępowania w sprawie objętej skargą o wznowienie postępowania, a jeśli tak to dlaczego potrzeba ich powołania powstała dopiero po prawomocnym zakończeniu postępowania”. Pomimo ewidentnych wątpliwości w tym zakresie Sąd nie podjął żadnych działań celem ich wyjaśnienia, niejako automatycznie odrzucając skargę, czym naruszył art. 410 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zawiera usprawiedliwionych podstaw, ponieważ gdy wskazana podstawa żądania wznowienia postępowania została sformułowana w sposób odpowiadający ustawie, ale w rzeczywistości nie występuje, skarga podlega odrzuceniu z mocy art. 410 § 1 k.p.c. (por. postanowienia: Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1968 r., I CZ 122/67, OSNC 1968, nr 8-9, poz. 154; z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biuletyn Sądu Najwyższego 2005, nr 9, poz. 14; z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZ 1/07, niepublikowane; z dnia 9 maja 2008 r., II PZ 65/07, OSNP 17-18, poz. 233; z dnia 1 marca 2009 r., II UZ 2/09, LEX nr 527081, II PZ 5/10 z dnia 19 marca 2010 r. Lex nr 583798 oraz wyrok z dnia 16 maja 2007 r., III CSK 56/07, Lex nr 334985,). W rozpoznawanej sprawie skarżący wprowadzie

wskazał podstawy wznowienia postępowania, powołując się na przesłankę wymienioną w art. 403 § 2 k.p.c., tj. „wykrycie takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu”, jednak podstawa ta była pozorna i dlatego prawidłowe było odrzucenie przez Sąd Apelacyjny skargi bez jej merytorycznego badania i prowadzenia postępowania dowodowego w celu uprawdopodobnienia okoliczności wskazanych przez jej autora. Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że nie stanowi podstawy wznowienia zarówno środek dowodowy powstały już po wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jak i istniejący przed jego wydaniem i znany stronie, którego jednak nie powołała w poprzednim postępowaniu, choć istniała taka możliwość i obiektywna potrzeba (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2010 r., II PZ 5/10, Lex nr 583798). Badając istnienie wskazanych podstaw skargi o wznowienie postępowania Sąd Apelacyjny trafnie uznał, że wskazane przez skarżącego okoliczności i środki dowodowe nie mieszczą się w hipotezie art. 403 § 2 k.p.c., skoro *prima facie* już z dat powołanych w niej dokumentów istotnie wynika, że nie było przeszkód w ich powołaniu jeszcze przed zakończeniem postępowania, którego wznowienia domagał się skarżący. W takim postrzeganiu wskazana w skardze podstawa wznowienia była pozorna, co uzasadniało odrzucenie skargi z mocy art. 410 § 1 k.p.c. Ponadto zasadnie wskazywał organ rentowy w odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania, że powoływane przez skarżącego dowody z dokumentów (zeznania podatkowe za rok podatkowy 2008 i 2009 r. oraz korespondencja z organem rentowym prowadzona po wydaniu zaskarżonej decyzji z dnia 7 maja 2008 r.), mające świadczyć o zapłacie przez niego składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, nie stanowią dowodów, „które mogłyby mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy” (art. 403 § 2 k.p.c.), ponieważ nie miały wpływu na wynik sprawy, w której przedmiotem wyrokowania był stan sprawy na datę wydania zaskarżonej decyzji z dnia 7 maja 2008 r.

W konsekwencji zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.

